

Иван Вазов

На детето

Детенце малко с поглед лазурен,
ти нямаш грижи в тия години,
йош не стъпило в живота бурен,
всичко се тебе весело чини.

Щастливо, близо при майка драга,
ти само с песни лягаш и ставаш,
ти гледаш всичко с усмивка блага,
всичко, но нищо не разумяваш.

По твоят лице радостта бляска,
по твоите бузи смехът играе,
твоео сърце яд го не стряска,
то не въздиша, то не желае.

Твоята слабост днес те закриля,
както фидана тревата тули,
но колкото той по се засиля,
толкоз по-много вятър го брули.

Малко си йоше, малко, невинно;
гледай на майка, гледай небето,
смей се, пей, викай, играй безчинно,
дор не си йоше на път в морето.

Че това време тича, мени се
или по-харно, ти се меняваш.
Всякой по-нов час тебе дониса
чувства по-нови, що не познаваш.

Твоят ум млади ще да загони туй,
що край няма, що се не стига,
и в непознати нам небосклони;
кули въздушни той ще да вдига.

Ти ще се сблъскаш в пътя световни
с тайни големи, за тебе скрити,
с нужди студени, с беди отровни,
с надежди пусти, с мечти разбити.

Съдбата твоя ще да зафане

дни се горчиви за теб да ниже
и твоего сърце извор ще стане
на скръб, съмненья, тревоги, грижи.

Тогаз ще сетиш, душице млада,
що сън било е, що е наяве,
де е небето, дека е ада,
що е скръб, радост, болест и здраве!

Малък по тяло, по ум, по сила,
всичко днес гледаш голямо, красно,
но в тях минути, пълни с теглила,
тук на земята теб ще е тясно.

И тоз свят ясен, де в борба падат
челяк с стихия, тигър със мравка,
ще ти се стори призрак на адът,
сън, пародия, зла подигравка.

Ти ще се питаш де са и що са
идеи светли, думи високи,
ответ ще чакаш ти на въпроса,
мрачно потънал в мисли дълбоки.

Тогаз наокол, като съзреш ти
как падат бързо в прах идеали:
Как! ще извикаш, тез ли са вещи,
с кои светът се тъй шумно фали!

Вярата й средство простий да лъжем?
Правдата – дума? Законът – книга?
Свобода – примка други да вържем?
Щастъето – сянка, що се не стига?

Рядко ще срещнеш души прекрасни,
в доброто, в злото предани, верни,
но много често твари опасни,
нищожни, подли и лицемерни.

Другари нежни са много редки.
Рояк ще срещнеш фалшиви, груби
и в цял куп жени коварни, леки, е

дна ще найдеш, що знай да люби!

Ще видиш вредом как се почита
порокът мръсни в лъскава дреха,
как се бездомна правдата скита
и не намира никъде стреха;

как играй злото роли слепешки,
как е доброто фърлено в блато,
как пред метала – кумир човешки –
в прах пада всичко високо, свято;

как честността се зле унизява
наглостта зима образ невинен,
глупостта горда се възвишава,
талантът гине в калта безимен.

И тез, що гръмко викат: свобода,
как искат други да са илоти,
как тез, що милват, любят народа,
в негово име трупат имоти;

и как пък други, ритори сити,
жадни за слава, вдигат тревога,
и лица святи с расо покрити –
хората лъжат, смеят се с бога.

И как свой своя в робство оставя
или въз него укори сипе,
род род презира, брат брат забравя,
синът в коприна, бащата в дрипи.

И като видиш тая картина
зарад нас стара, за тебе нова,
твоео сърце по таз причина
що го намръщи мисъл сурова.

И ти назади ще се обърнеш,
слисан и смаян в мълвата светска,
възраст прекрасна пак ще да зърнеш
и ще пожалиш люлката детска.

И ще поискаш младенец ясен,
засмян, невинен ти пак да станеш
и да повториш тоз живот красен,
и вечно в него ти да останеш;

да чуйш как шъпне вятър с листата,
как пей потокът, дъбът, врабчето,
да любиш бога, деня, цветята,
да гледаш как е красно небето;

Как грей луната, тръпнат звездите,
дето не можеш да ги изчислиш,
как часовете бягат честити,
да чувствуваш ти и да не мислиш.

Радвай се, смей се в часът сегашни!
Раят е в твойта невинност слаба,
че на живота в бурите страшни
утре ще пуснеш и ти кораба.

Берковица, януари 1880

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Надежда Владимирова, Мартин Митов, Словото; Емигиол Османова,
Пловдивски университет, септември 1999

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5135>]